

Právo finančního trhu

Osnova

1. Pojem práva finančního trhu
2. Funkce finančního trhu
3. Členění finančního trhu
4. Instrumenty finančního trhu
5. Subjekty finančního trhu

1. Pojem práva finančního trhu

- ▶ soubor právních předpisů upravujících finanční trh
- ▶ finanční trh
 - trh na němž dochází k redistribuci volných peněžních zdrojů na smluvním principu, a to od nabízejících subjektů k poptávajícím subjektům

2. Funkce finančního trhu

- 1) akumulální
- 2) alokační
- 3) mobilizační

3. Členění finančního trhu

- ▶ podle časového aspektu
 - peněžní trh
 - kapitálový trh
- ▶ podle charakteru obchodovaných nástrojů
 - primární trhy
 - sekundární trhy
- ▶ podle dodání obchodovaných nástrojů
 - promptní trhy
 - termínované trhy
 - opční trhy

4. Instrumenty finančního trhu

- ▶ předměty obchodování na finančním trhu
- ▶ podoba instrumentů
 - A. bankovní služba
 - B. úvěr a zápůjčka
 - C. zahraniční měny
 - D. reálné investiční instrumenty
 - E. investiční nástroje

E. Investiční nástroje

- I. investiční cenné papíry
 - akcie nebo obdobné cenné papíry
 - dluhopisy nebo obdobné cenné papíry
 - cenné papíry nahrazující akcie a dluhopisy,
 - cenné papíry opravňující k nabytí nebo zcizení akcií a dluhopisů
 - další
- II. cenné papíry kolektivního investování
 - akcie investičního fondu
 - podílové listy podílového fondu
- III. nástroje peněžního trhu
- IV. deriváty

IV. Deriváty

- I. opce, futures, swapy, forwardy a jiné nástroje, jejichž hodnota se vztahuje ke kurzu nebo hodnotě cenných papírů, měnovým kurzům, úrokové míře nebo úrokovému výnosu, jakož i jiným derivátům, finančním indexům či finančním kvantitativně vyjádřeným ukazatelům, a ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích nebo právo na dodání majetkové hodnoty, k níž se jejich hodnota vztahuje,
- II. nástroje umožňující přenos úvěrového rizika,
- III. finanční rozdílové smlouvy,
- IV. komoditní opce, futures, swapy, forwardy a jiné nástroje,
- V. opce, futures, swapy, forwardy a jiné nástroje, jejichž hodnota se vztahuje ke klimatickým ukazatelům, přepravním tarifům, emisním povolenkám nebo míře inflace a dalším ekonomickým ukazatelům uveřejněným na úseku oficiální statistiky, a z nichž vyplývá právo na vypořádání v penězích nebo právo alespoň jedné strany zvolit, zda si přeje vypořádání v penězích, není-li využití tohoto práva odvislé od platební neschopnosti nebo jiné obdobné nemožnosti plnění,
- VI. další

i. Opce

- ▶ nabídkové (prodejní) opce
- ▶ poptávkové (nákupní) opce

- ▶ americká opce
- ▶ evropská opce

ii. Futures

- ▶ reálné futures
- ▶ financial futures
- ▶ devizové futures
- ▶ futures založené na indexech kurzů akcií

iii. Forwardy

- ▶ FRA (Forward Rate Agreement)
 - kupující FRA si zajišťuje fixní úrokovou sazbu
 - prodávající FRA si zajišťuje fixní úrokovou sazbu pro své pohledávky

iv. Swapy

- ▶ aktivní
- ▶ pasivní

- ▶ úrokový swap
- ▶ měnový swap

5. Subjekty finančního trhu

- ▶ obecné dělení
 - nabízející subjekty
 - poptávající subjekty
 - finanční zprostředkovatelé
- ▶ podle zákona o dohledu v oblasti kapitálového trhu
 - A. účastníci kapitálového trhu
 - B. poskytovatelé služeb na kapitálovém trhu

A. Účastníci kapitálového trhu

- ▶ poskytovatel služeb na kapitálovém trhu
- ▶ investor na kapitálovém trhu
- ▶ emitent cenných papírů
- ▶ osoby zavázané z těchto cenných papírů
- ▶ vlastník cenných papírů
- ▶ emitent a majitel jiného investičního nástroje

B. Poskytovatel služeb na kapitálovém (finančním) trhu

- I. Institucionální investor
- II. Obchodník s cennými papíry
- III. Zahraniční obchodník s cennými papíry
- IV. Investiční zprostředkovatel
- V. Depozitář
- VI. Organizátor regulovaného trhu
- VII. Provozovatel vypořádacího systému
- VIII. Centrální depozitář
- IX. Česká národní banka

I. Institucionální investoři

- a) banky provádějící obchody na vlastní účet s investičními nástroji na kapitálovém trhu
- b) investiční společnosti a investiční fondy
- c) penzijní společnosti
- d) pojišťovny a zajišťovny
- e) zahraniční osoby oprávněné podnikat jako subjekty ad a) až d)

a) Banky

- ▶ zákon č. 21 / 1992 Sb., o bankách
- ▶ subjekty podnikatelského charakteru se specifickým předmětem podnikání
- ▶ banky
 - české subjekty
- ▶ zahraniční banky
 - prostřednictvím své pobočky
 - bez pobočky

a) Banky

- ▶ znaky banky
 - právnická osoba
 - sídlo v České republice
 - akciová společnost
 - přijímání vkladů od veřejnosti
 - poskytování úvěrů
 - bankovní licence

- ▶ bankovní činnosti
 - hlavní
 - vedlejší

a) Banky

- ▶ bankovní licence
 - banky
 - uděluje Česká národní banka
 - základní kapitál 500.000.000,- Kč
 - kritéria autorizace
 - pobočky zahraničních bank
 - uděluje Česká národní banka
 - kritéria autorizace
- ▶ jednotná licence

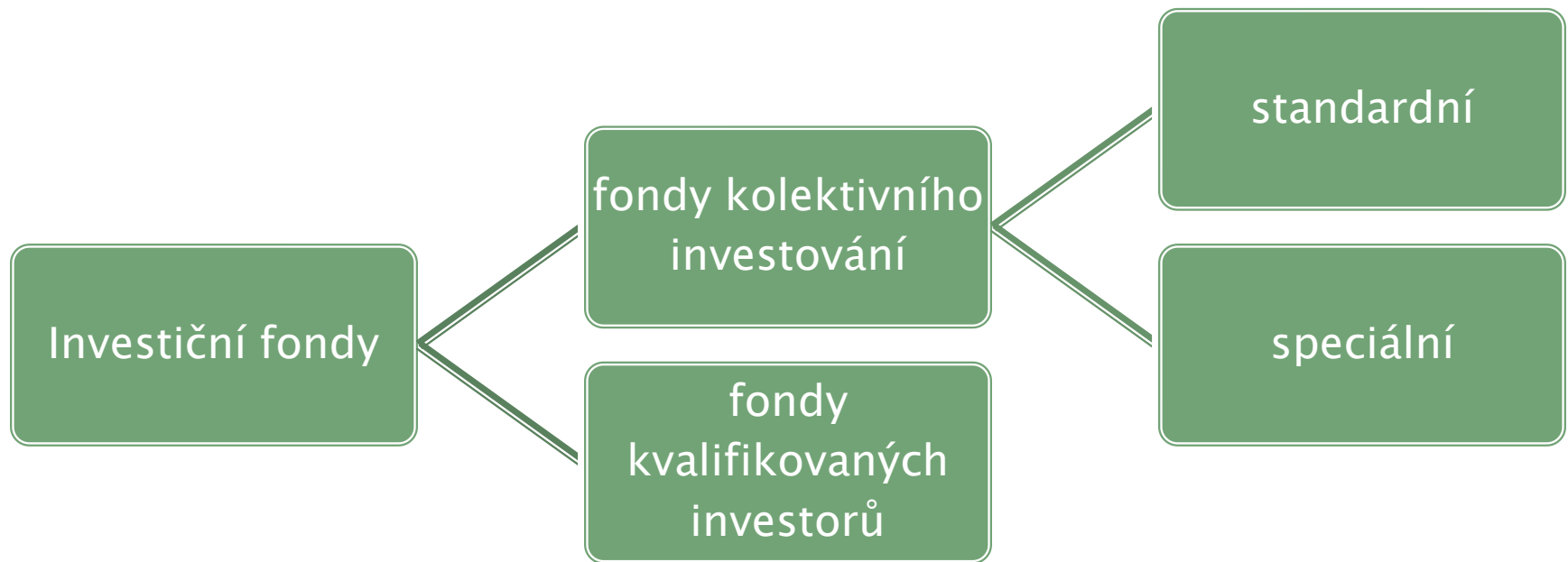
a) Banky

- ▶ bankovní regulace a dohled
 - Kritéria autorizace
 - Organizace bank (správa a řízení bank)
 - Kapitálová přiměřenost
 - Pravidla angažovanosti
 - Řídící a kontrolní systém banky
 - Pravidla pro nabývání, financování a posuzování aktiv
 - Další pravidla obezřetného podnikání
 - Uveřejňování informací
 - Předkládání informací a podkladů České národní bance
 - Pojištění pohledávek z vkladů
 - Bankovní tajemství
 - Opatření k nápravě
 - Nucená správa

b) Investiční společnosti a investiční fondy

- ▶ zákon č. 240/2013 Sb. – ZISIF
- ▶ investiční společnost
 - obhospodařuje investiční fondy, popř. provádí jejich administraci
 - povolení České národní banky
- ▶ investiční fond
 - samosprávný / ostatní
 - členění

b) Investiční fondy

b) Investiční fondy

fondy
kolektivního
investování

podílový fond (otevřený)

akciová společnost (s proměnným základním kapitálem)

fondy
kvalifikovaných
investorů

podílový fond

svěřenský fond

komanditní společnost

společnost s ručením omezeným

akciová společnost

evropská společnost

družstvo

c) Penzijní společnosti

- ▶ právní úprava zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření
- ▶ akciové společnosti, které provozují
 - doplňkové penzijní spoření
 - účastnické fondy
 - důchodové spoření
 - důchodové fondy
 - penzijní připojištění
 - transformované fondy

d) Pojišťovny a zajišťovny

- ▶ zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- ▶ pojišťovna – tuzemská pojišťovna, pojišťovna z jiného členského státu nebo pojišťovna z třetího státu
 - pojišťovací činnost
- ▶ zajišťovna – tuzemská zajišťovna, zajišťovna z jiného členského státu nebo zajišťovna z třetího státu
 - zajišťovací činnost
- ▶ zásady nakládání s aktivy
 - zásada bezpečnosti
 - zásada rentability
 - zásada likvidity
 - zásada diverzifikace

II) Obchodník s cennými papíry

- ▶ právnická osoba, která poskytuje investiční služby na základě povolení České národní banky
- ▶ investiční služby
 - A. hlavní
 - B. doplňkové

A) Hlavní investiční služby

- ▶ přijímání a předávání **pokynů** týkajících se investičních nástrojů
- ▶ provádění **pokynů** týkajících se investičních nástrojů na účet zákazníka
- ▶ **obchodování** s investičními nástroji na vlastní účet
- ▶ **obhospodařování** majetku zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání
- ▶ investiční **poradenství** týkající se investičních nástrojů
- ▶ provozování **mnohostranného obchodního systému**
- ▶ **upisování nebo umístování** investičních nástrojů se závazkem jejich upsání
- ▶ **umístování** investičních nástrojů bez závazku jejich upsání

B) Doplnkové investiční služby

- ▶ **úschova a správa** investičních nástrojů včetně souvisejících služeb,
- ▶ poskytování **úvěru nebo zápůjčky** zákazníkovi za účelem umožnění obchodu s investičním nástrojem, na němž se poskytovatel úvěru nebo půjčky podílí,
- ▶ **poradenská činnost** týkající se struktury kapitálu, průmyslové strategie a s tím souvisejících otázek, jakož i poskytování porad a služeb týkajících se přeměn společností nebo převodů obchodních závodů,
- ▶ poskytování investičních **doporučení a analýz** investičních příležitostí nebo podobných obecných doporučení týkajících se obchodování s investičními nástroji,
- ▶ provádění **devizových operací** souvisejících s poskytováním investičních služeb,
- ▶ služby související s **upisováním nebo umístováním** investičních nástrojů,

III) Zahraniční obchodník s cennými papíry

- ▶ zahraniční osoba ze státu Evropské unie
- ▶ zahraniční osoba ze státu mimo Evropskou unii

IV) Investiční zprostředkovatelé

- ▶ osoba, která není oprávněna poskytovat jinou hlavní investiční službu než přijímání a předávání pokynů a investiční poradenství týkající se investičních cenných papírů nebo cenných papírů kolektivního investování
- ▶ registrace u České národní banky

V) Depozitáři

- ▶ banka
- ▶ u investičních fondů také
 - obchodník s cennými papíry
 - notář
- ▶ depozitáře musí mít
 - investiční fond
 - podílový fond
 - účastnický fond
 - důchodový fond
 - transformovaný fond
- ▶ depozitářská smlouva

VI) Organizátor regulovaného trhu

- ▶ právnická osoba, která organizuje regulovaný trh na základě povolení České národní banky
- ▶ regulovaný trh
- ▶ oficiální trh s cennými papíry (kótované cenné papíry)
- ▶ Burza cenných papírů Praha, a.s.
- ▶ RM–Systém a.s.
- ▶ POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s.

VII) Provozovatel vypořádacího systému

- ▶ vypořádání obchodů
 - započtení vzájemných pohledávek z obchodů s investičními nástroji, nebo
 - splnění vzájemných dluhů z obchodů s investičními nástroji převodem investičních nástrojů nebo peněžních prostředků
- ▶ vypořádací systémy
 - CDCP Centrální depozitář cenných papírů, a.s.
 - SKD Česká národní banka
 - SVYT RM-SYSTÉM, a. s.

VIII) Centrální depozitář

- ▶ právnická osoba, která vede centrální evidenci cenných papírů a provozuje vypořádací systém
- ▶ Centrální depozitář cenných papírů, a.s.
- ▶ centrální evidence
 - evidence navazující na centrální evidenci
- ▶ samostatná evidence

X) Česká národní banka

- ▶ oprávněna vést evidenci cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky, vydaných
 - a) Českou republikou,
 - b) Českou národní bankou
 - c) jinými emitenty
- ▶ provozování vypořádacího systému
- ▶ systém SKD

Děkuji za pozornost !